

نویافته‌های گنجینه‌های دست‌نویس‌های اسلامی در ایران

ابوالفضل حافظیان بابل‌ی و سید محمد حسین حکیم

دیباچه

ارزش و اهمیت کتاب‌های خطی بر هیچ اهل فن و دانشوری پوشیده نیست، قسمت اعظم فکر بشری از طریق نسخه‌خطی انتقال یافته و سیر و سفر نسخه‌خطی موجب سیر افکار بشری در اقصی نقاط دنیا شده و تفکر بشر از راه میراث مکتوب از نسلی به نسل دیگر انتقال پیدا کرده است.

معرفی کتاب‌های خطی نهفته در کتابخانه‌های عمومی و خصوصی، نخستین گام در خدمت به عالم علم است و این موضوع انجام نخواهد گرفت مگر با شناساندن گنجینه‌های دست‌نویس‌هایی که در گوشه و کنار کتابخانه‌های کشور اسلامی و غیراسلامی آرمیده است.

بی‌تردید همه اهل تحقیق بر این باورند که آثار خطی جهان اسلام در دنیا کم‌نظیر و یا بی‌نظیر است، به طوری که کتاب معجزه‌دین مبین اسلام است و این معجزه تمدن اسلامی را به تمدنی کتاب محور تبدیل کرده است.

این گنجینه عظیم و بی‌مانند هنوز آن سان که باید و شاید شناخته نشده و در نتیجه، بهره‌برداری‌های گوناگون از آن، که حاصل شناسایی است، صورت نپذیرفته است و هنوز هم باید گفت که وظیفه بزرگ برای مسلمانان، به ویژه ایرانیان مسلمان، شناسایی این آثار است.

براساس شواهد موجود، حدود ۳۰۰/۰۰۰ اثر دست‌نویس در کتابخانه‌های عمومی و خصوصی ایران موجود است و بدین ترتیب شمار دست‌نویس‌های ایران را می‌توان با دست‌نویس‌های موجود در

ترکیه - که تا کنون تصور می‌شد نخستین کشور از لحاظ کثرت دست‌نویس‌هاست - برابر دانست.

فهرست نویسی نسخ خطی از دیر باز مورد توجه بوده و فهرست نویسان نسخ خطی زحمات فراوانی را در این راه تحمل نموده‌اند و فهرست‌های موجود، که تنها ابزار بازیابی اطلاعات نسخ خطی است، نتیجه تلاش‌های طاقت فرسای دانشورانی است همچون: ابن یوسف شیرازی، محمد تقی دانش پژوه، ایرج افشار، سید محمد باقر حجتی، عبدالحسین حائری، احمد منزوی، سید احمد حسینی، مهدی ولایی، محمود فاضل، رضا استادی، احمد گلچین معانی، سید عبدالعزیز طباطبایی، سید محمود مرعشی، و عبدالله انوار.

نخستین فهرست‌ها برای مجموعه‌های ایران، ۳ جلد نخست فهرست کتابخانه آستان قدس رضوی و جلد نخست کتابخانه مجلس شورای ملی است که در ۱۳۰۵ شمسی منتشر شد. از آن زمان تا کنون بیش از ۵۰۰ عنوان فهرست منتشر شده است. در این خصوص ایران و فهرست‌نویسان ایرانی بی‌شک پیش‌تاز فهرست نویسی نسخ خطی در دنیا هستند.

از میان ۲۸۵/۰۰۰ نسخه‌شناسایی شده در ایران، تا کنون حدود ۱۲۰/۰۰۰ دست‌نویس به اختصار یا به تفصیل فهرست شده است. بنابراین نزدیک به ۱۶۵/۰۰۰ دست‌نویس موجود در کتابخانه‌ها هنوز فهرست نشده است.

بخشی از نسخه‌های فهرست نشده متعلق به کتابخانه‌های بزرگی همچون آستان قدس رضوی در مشهد و کتابخانه‌ها آیت‌الله

سیر تاریخی عملیات شناسایی مخطوطات در ایران نشان می‌دهد گام‌های استوار بزرگانی که حفظ و احیای میراث مکتوب را وجهه همت خود قرار داده‌اند، قرین توفیق گشته و در این مدت خزاین بسیاری کشف شده و پرده از رخ هزاران کتاب و رساله که حکایت از دانش سرشار ایرانیان مسلمان می‌کند، برداشته شده است. رب انعمت فزد.

برحسب اطلاعاتی که آقای ایرج افشار در سال ۱۳۴۴ شمسی مطرح نموده، در کتابخانه‌های عمومی، دانشگاهی و دولتی ایران روی هم ۴۹/۴۶۶ جلد نسخه‌های دست‌نویس موجود بوده است. همو مدتی بعد این شمار را تا ۵۹/۱۰۰ جلد بالا برد با این تذکر که

نسخه‌های مجموعه‌های خصوصی در شمارش وی به حساب نیامده است.

شمار دست‌نویس‌های ایران را دکتر هادی شریفی ۱۷۳/۶۷۵ نسخه برآورد کرده و آقای رحیمی ریسه تعداد آن را به ۲۲۵/۰۰۰ دست‌نویس بالغ دانسته و ما در تحقیق حاضر با افزودن آدرس ۶۰/۰۰۰ نسخه دیگر تعداد نسخه‌های خطی ایران را ۲۸۵/۰۰۰ دست‌نویس به شمار آورده‌ایم.

بدون شک این سیر مبارک هم چنان باید ادامه یابد و گام‌های مذکور پایان کار محسوب نگردد؛ چرا که با همه تلاش‌های ارجمند هنوز نسخه‌های خطی فراوانی در

گوشه و کنار کشور پهناور ایران ناشناخته باقی مانده و سوگمندانه چه گنجینه‌های فاخری که در معرض تاراج راهزنان فرهنگی قرار گرفته و از بین رفته است و اهل دانش و خرد توفیق بهره‌وری از دانش پنهان گشته در آن‌ها را نیافته‌اند و نمی‌بایند.

در مسیر حفظ و حراست از میراث فرهنگی، نخستین گام، شناسایی گنجینه‌هایی است که دارای نسخه‌های خطی باشند و پس از شناسایی و تهیه فهرست، تلاش در نگهداری صحیح و روش‌مند

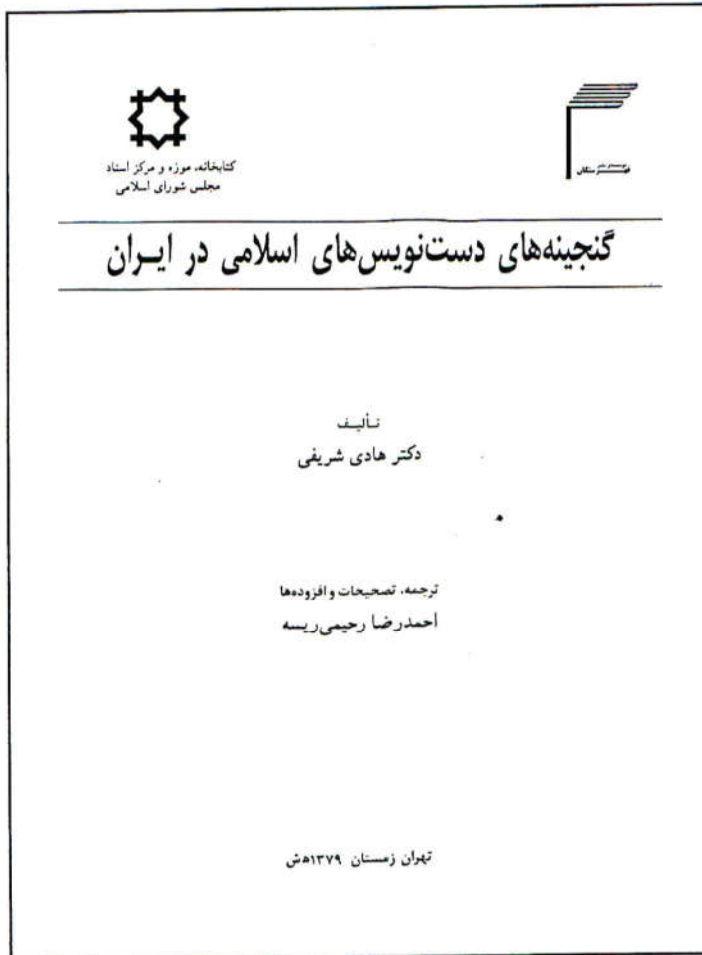
مرعشی (ره) در قم است. فهرست‌نویسی این کتابخانه‌ها بحمدالله به پیش می‌رود.

اما نیمی از نسخه‌های فهرست نشده به مجموعه‌های خصوصی و عمومی کوچک و پراکنده در شهرهای بزرگ و کوچک اختصاص دارد و تحقیقاً شمار مجموعه‌های شخصی ایران بسیار است، اگر چه چندین مجموعه شخصی مهم و ارزنده به کتابخانه‌های عمومی یا دانشگاه‌ها اهدا شده یا این کتابخانه‌ها آن‌ها را خریداری کرده‌اند، اما هنوز مجموعه‌های شخصی مهم در ایران بسیار است. و چه بسیار مجموعه‌های کوچک و بزرگ که در مساجد و مدارس قدیمی ایران وجود دارد و محققان از آن‌ها آگاه نیستند.

برای فهرست‌نگاری این مجموعه‌ها در گذشته اقدامات ارزنده‌ای انجام گرفت؛ از جمله دوازده دفتر از نشریه نسخه‌های خطی از انتشارات کتابخانه دانشگاه تهران در سال‌های ۱۳۳۹ تا ۱۳۶۲ شمسی به همت مرحوم محمد تقی دانش‌پژوه و آقای ایرج افشار منتشر شد. در این اثر نزدیک به هشتاد مجموعه خصوصی و عمومی پراکنده فهرست شده است.

با ظهور چند شخصیت سرگ در عرصه کتاب‌شناسی در حوزه علمی قم، این رشته در میان فضایی حوزه رایج شده و در سال‌های اخیر فهرست‌های متعددی به قلم کتاب‌شناسان روحانی منتشر

گشته است. حتی عده‌ای از فضایی جوان حوزه علمیه قم با عزیمت به شهرهای دور و نزدیک هم چون کاشان، دامغان، سمنان، تبریز، فردوس، بابل، مراغه، خوی، قزوین، چالوس و... به فهرست نسخه‌های خطی موجود در مدارس و مساجد شهرستان‌ها همت گماشته‌اند و تاکنون برخی از فهرس مذکور به زیور طبع آراسته و به مشتاقان کتاب عرضه شده است و برخی دیگر در نوبت چاپ به سر می‌برند.

و مرمت و بازسازی دست‌نویس‌ها ضروری است و نیز عکس‌برداری از نسخه‌های نادر و کهن توصیه می‌شود و چنانچه این مهم در محل نگهداری نسخه‌ها ممکن نشود، شایسته است به اصلاح و نیک‌اندیشی دست‌اندرکاران، نسخه‌ها به محل عمومی‌تر و امن‌تری که از گزند سارقان انسانی و آفات طبیعی و حیوانی در امان باشند، منتقل گردد، تا زمینه استفاده بهینه پژوهشگران از آنها فراهم آید. چنین باد.

گفتنی است خوشبختانه با تشکیل و رونق یافتن کتابخانه‌های بزرگ و مهمی هم چون کتابخانه آستان قدس رضوی در مشهد، دانشگاه تهران و مجلس در تهران و آیت‌الله مرعشی در قم، برخی از صاحبان مجموعه‌های خصوصی با دوران‌دیشی و خردورزی مجموعه‌های ارزنده خود را که طی سالیان دراز با زحمت و مشقت به کف آورده بودند، به کتابخانه‌های مذکور سپردند و بدین ترتیب میراث درخشان فرهنگی‌ای را که در دست داشتند جاودانه و ماندنی ساختند. گاهی نیز پس از وفات مالکان مجموعه‌ها، به همت مسئولان

کتابخانه‌های بزرگ، مجموعه‌های خطی از وراث خریداری شده است. با نگاهی به فهرست دانشگاه تهران (مقدمه ج ۱۶)، فهرست‌های آستان قدس رضوی و برخی از مجلدات فهرست مجلس - که اختصاص به مجموعه‌های خاص دارد هم چون مجموعه امام جمعه خویی، مجموعه تنکابنی، مجموعه طباطبایی و... - و فهرس جدید کتابخانه آیت‌الله مرعشی نمونه‌هایی از کتابخانه‌های خصوصی را که به مراکز عمومی منتقل شده می‌توان مشاهده کرد. این امر بیانگر نقل و انتقالات وسیع در مجموعه‌های نسخ خطی در ایران است و بدین جهت آمارگیری دقیق از تعداد نسخ کشور مشکل می‌نماید؛ چرا که بسیاری از این انتقال‌ها در جایی به ثبت نرسیده و مشخص نیست کتابخانه‌های خصوصی که در گذشته دایر بوده

و حتی فهرست آن منتشر شده، الآن در چه وضعیتی قرار دارند و به کدام کتابخانه عمومی منتقل شده‌اند.

بررسی جهانی دست‌نویس‌های اسلامی

عمده بررسی‌هایی که تا کنون برای شناسایی مجموعه‌های نسخ خطی در جهان صورت گرفته، به ترتیب عبارت است از:

۱. کتاب‌شناسی فهرست‌های نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه‌های دنیا، ایرج افشار، تهران، ۱۳۳۷ ش.
۲. دست‌نویس‌های عربی در دنیا، هوسیمان، ۱۹۶۷ م.
۳. بخش منابع کتاب تاریخ نگارش‌های عربی، فؤاد سزگین که به همت دکتر چنگیز پهلوان به فارسی ترجمه شد و در ۱۳۶۶ شمسی با عنوان کتابخانه‌ها و مجموعه‌های نسخه‌های خطی عربی در جهان منتشر شد.
۴. نگرشی جامع بر جهان کتاب‌شناسی‌های ایران، غلامحسین تسییحی، تبریز، ۱۳۶۵ ش.
۵. فهرس المخطوطات

العربية فی العالم، کورکیس عواد، کویت، ۱۹۸۴ م، ۲ جلد.

۶. دلیل فهرس المخطوطات فی المجمع الملکی لبحوث الحضارة الاسلامیة، اردن، ۱۹۸۶ م.

۷. بررسی جهانی دست‌نویس‌های اسلامی، گروه مؤلفان، به سرپرستی و مدیریت دکتر هادی شریفی و سرور استاری جفری راپر، و با سرمایه‌گذاری و نشر بنیاد میراث اسلامی الفرقان، لندن ۱۹۹۲ (ج ۱) تا ۱۹۹۴ م. این کتاب ۴ جلدی در حال حاضر کامل‌ترین منبعی است که در این زمینه وجود دارد. این کتاب به عربی ترجمه شده و بخش ایران از این کتاب به فارسی نیز ترجمه شده است. مترجم بخش ایران آقای رحیمی ریسه در باره شیوه تنظیم این کتاب می‌نویسد: ذیل نام کشورها (۱۰۷ کشور) شهرهای آن، و ذیل هر شهر

فهرست نسخه‌های خطی

کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره)

ایران - قم

جلد سی‌ام

۱۱۸۰۱-۱۲۲۰۰

سید محمود مرعشی نجفی

با همکاری گروه فهرست‌نگاران کتابخانه

اسلامی گرفت و ابتدا ترجمه بخش ایران این مجموعه را با توضیحات و تصحیحات و افزودن اطلاعات جدیدتر در دسترس علاقه‌مندان به مطالعات ایرانی و اسلامی قرار داد.

در کتاب متن مشخصات ۱۶۸ کتابخانه و مجموعه از ۲۱ شهر ایران که در مجموع دارای ۱۷۳۶۷۵ دست‌نویس بوده‌اند، آمده و ۳۲۷ عنوان فهرست چاپی معرفی شده است.

مترجم با افزودن اطلاعاتی که به دست آورده بود، مشخصات نسبتاً کامل‌تری درباره ۲۸۶ مجموعه و کتابخانه از ۵۵ شهر کشور را که در مجموع دارای ۲۲۵۰۰۰ دست‌نویس بوده‌اند آورده و ۴۸۷ عنوان فهرست چاپی را معرفی کرده است.

مترجم در آخر کتاب، چهار نمایه برای کتاب در نظر گرفته است: ۱. نمایه زبان‌ها (به جز فارسی و عربی)؛ ۲. نمایه نام‌ها

(شامل مؤلفان، کاتبان، مالکان، فهرست‌نویسان، ویراستاران و غیره)؛ ۳. نمایه دست‌نویس‌های اشاره شده (با تاریخ کتابت، شامل قرآن‌ها)؛ ۴. نمایه فهرست‌های چاپ شده به ترتیب انتشار تا ۱۳۴۰ شمسی. ترجمه مذکور به همت مؤسسه نشر فهرستگان در سال ۱۳۷۹ شمسی، در ۱۴۴ صفحه وزیری با طرزی زیبا و چشم‌نواز به چاپ رسید. نحوه فنی چینش مطالب و حروف‌زنی زیبا و دقت بسیار در راه نیافتن خطای تایپی در این کتاب، ستودنی است؛ تا آن جا که می‌توان گفت کم‌تر کتابی می‌توان یافت که شامل این همه اطلاعات و عناوین و اعداد و ارقام باشد و به این زیبایی و جذابیت و کم‌خطایی از چاپ در آید.

نوشتار حاضر

پس از انتشار کتاب مذکور، آوازه مجموعه‌های عمومی و خصوصی در شهرهای مختلف کشور به گوش می‌رسید که نامی از آن‌ها در

تمامی مجموعه‌ها، موزه‌ها و کتابخانه‌های دارای نسخ خطی اسلامی، و البته تمامی به ترتیب الفبایی ذکر شده است. ذیل هر مجموعه و کتابخانه این مشخصات به ترتیب آمده است:

۱. نشانی، تلفن و ...؛ ۲. سال تأسیس؛ ۳. وضعیت مجموعه، اعم از عمومی، خصوصی، وقفی، دانشگاهی، مدرسه دینی، متعلق به کلیسا، موزه و ...؛ ۴. شمار کل دست‌نویس‌های آن (و در جاهایی که قادر بوده‌اند، محتویات هر مجموعه را به تفکیک زبانی نیز ذکر کرده‌اند)؛ ۵. شرایط دسترسی به مجموعه؛ ۶. توصیف مجموعه (در این قسمت مختصری در باره تاریخ شکل‌گیری هر مجموعه، نسخه‌های اهدایی و یا خریداری شده و غالباً یکی دو نسخه از بهترین نسخ آن آمده است)؛ ۷. فهرست‌های منتشر شده (در این بخش کتاب‌شناسی کامل و توصیفی همه

فهرست‌های منتشر شده کتابخانه به ترتیب سال انتشار ذکر شده است)؛ ۸. و در انتها به شمار نسخه‌های فهرست نشده و یا فهرست شده ولی منتشر نشده اشاره شده است.

گنجینه‌های دست‌نویس‌های اسلامی در ایران

دوست دانشمند و میراث‌پژوه، جناب آقای احمد رضا رحیمی ریشه در سال ۱۳۷۷ شمسی با هدف پیشبرد تحقیق و مطالعه در سه زمینه دست‌نویس‌های اسلامی و کتاب‌شناسی کتاب‌های چاپی و مقاله، و تراجم دانشمندان ایرانی و اسلامی، مؤسسه فهرستگان را تأسیس کرد. مؤسسه فهرستگان، با آگاهی از این نکته که هرگونه فعالیت در زمینه دست‌نویس‌های اسلامی و هم‌چنین بررسی تاریخ علم، فرهنگ و هنر ایرانی و اسلامی منوط به دست داشتن آمارهای دقیق و شناخت از چند و چون و وضعیت نسخه‌های خطی است، تصمیم به ترجمه و نشر دوره چهار جلدی بررسی جهانی دست‌نویس‌های

گنجینه

فهرست بخشی از نسخه‌های خطی فارسی و عربی

منسوب به دانشمندان سمرقند، بخارا و خوارزم

مؤلفان، مصححان، کاتبان

در کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)

قم، ایران

به مناسبت همایش بین‌المللی هزارودویست‌ویست‌وپنجمین سالگرد امام بخاری

۱۴۱۹ق، ۱۹۹۸م

به کوشش: سید محمود مرعشی نجفی

کتاب‌های آقایان شریفی و رحیمی ریشه به میان نیامده بود. فراوانی اسامی مجموعه‌های ذکر نشده در آن دو کتاب، ما را بر آن داشت که اطلاعات نویافته را فیش نویسی و به ترتیب الفبایی شهرها تنظیم کنیم. پس از گذشت چند ماه با انبوهی از گنجینه‌های نویافته مواجه شدیم، به طوری که آقای شریفی از ۲۱ شهر و آقای رحیمی از ۵۵ شهر خبر دادند و ما در مجموع با ۱۰۹ شهر کشورمان که دارای مجموعه‌های دست‌نویس بوده‌اند آشنا شدیم. هم‌چنین در باره تعداد دست‌نویس‌ها و شمار مجموعه‌ها و آمار فهرست‌های چاپ شده ارقام جدیدی به دست آمد که در جدول ذیل مقایسه‌ای بین متن آقای شریفی و ترجمه آقای رحیمی و تحقیق حاضر را می‌توان ملاحظه کرد:

شمار شهرها	شهر ۲۱	شهر ۵۵	شهر ۱۰۹
شمار مجموعه‌ها	۱۶۸ مجموعه	۲۸۶ مجموعه	۵۴۲ مجموعه
دست‌نویس‌های شناسایی شده	۱۷۳۶۷۵ نسخه	۲۲۵۰۰۰ نسخه	۲۸۵۰۰۰ نسخه
فهرست‌های چاپ شده	۳۲۷ عنوان	۴۸۷ عنوان	۵۲۰ عنوان

در این تحقیق مشخصات بیش از ۲۵۰ کتابخانه و مجموعه نویافته مطرح شده و درباره بیش از ۴۰ کتابخانه که در کتاب جناب رحیمی نام آن‌ها آمده، اطلاعات جدید ارائه گشته است. مجموعه‌های این چنینی را با علامت ستاره * مشخص کرده‌ایم. ما در این نوشتار از شیوه مؤلف و مترجم محترم استفاده کرده و چینش اطلاعات را بر همان سبک بنا نهاده‌ایم. نام شهرها به ترتیب الفبا درج شده و در ذیل اسم هر شهری با شماره گذاری جدید، تعداد مجموعه‌های آن شهر را مشخص کرده‌ایم و قبل از شماره مذکور، شماره ترتیب از 1 تا 297 را به عدد لاتین مشخص نموده‌ایم. با توجه به این‌که آقایان شریفی و رحیمی کوشش شایانی در به دست دادن آمار جامع از گنجینه‌های دست‌نویس‌های اسلامی در ایران نمودند، افزودن این همه مجموعه و کتابخانه جدید بر تحقیق ایشان کار آسانی نبود.

گفتنی است برای جلوگیری از تکرار، آنچه را که در متن کتاب جناب شریفی و ترجمه جناب رحیمی بوده، نیاوردیم و این نوشته در واقع مستدرک و تکمله‌ای بر آن‌هاست و البته سیر شناسایی نسخه‌های خطی در ایران هم چنان راه طولانی در پیش دارد و آمار جدیدی که پس از مدت‌ها تحقیق و تفحص ارائه می‌گردد، پایان کار نیست.

در این تحقیق علاوه بر گزارش‌هایی که از دوستان کتاب‌شناس از اقصا نقاط کشور دریافت کردیم، در بیان مشخصات کتابخانه‌های عمومی دولتی در سطح کشور از کتاب «شناسنامه کتابخانه‌های عمومی کشور» چاپ دبیر خانه هیئت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور در سال ۱۳۷۰ شمسی در ۱۰۶۵ صفحه سود جستیم. در پایان برخورد لازم می‌دانیم از دوستانی که در تدوین و گردآوری این نوشتار ما را از اطلاعات ارزنده‌شان بهره‌مند نمودند، تشکر و قدردانی نماییم.

آقایان حامد ناجی، محمود طیار مراغی، علی صدراپی خویی، سید جعفر حسینی اشکوری، محمد ترابیان فردوسی، علی اکبر زمانی نژاد و مهدی سلیمانی آشتیانی که با در اختیار نهادن آگاهی‌های سودمندشان، در فراهم ساختن شناسنامه گنجینه‌های دست‌نویس‌های اسلامی نقش داشته‌اند.

کلام آخر را به یاد از فرهنگبان بزرگ اسلام، مرحوم آیت‌الله مرعشی نجفی (ره) اختصاص می‌دهیم و مجاهدت‌ها و تلاش‌های خالصانه آن عزیز را در حفظ میراث اسلامی ارج می‌نهمیم. هم‌چنین از

مرآة الکتاب

لِلعَلَمَةِ الْمُحَقِّقَةِ الْإِسْلَامِ الْتَبْرِيزِيِّ

علی بن موسی بن محمد شفیع

۱۳۳۰-۱۲۷۷م

الجزء الخامس

تحقیق

محمد علی بن محمد تبریزی

توصیف مجموعه: مالک، مجموعه خود را در فروردین ۱۳۶۸ شمسی وقف آستان قدس رضوی نموده است که در کتاب گنجینه‌های دست‌نویس‌های اسلامی در ایران، ص ۳۶ اشتباهاً دانشگاه تهران ذکر شده است.

۲-۶- مجموعه شفیق:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳-۷- کتابخانه عمومی محمود آباد:

نشانی: آمل، بخش محمودآباد، خیابان آزادی.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱ نسخه.

۴-۸- مسجد جامع آمل (حوزه علمیه امیرالمؤمنین علیه السلام):

وضعیت: وقفی (ع).

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۰۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش رضا سلامت پناه فهرست شده است.

۵-۹- مسجد هاشمی:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش رضا سلامت پناه فهرست شده است.

اراک

۱-۱۰- مجموعه سید کاظم میر یحیایی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۲-۱۱- مجموعه محمد باقر کرهرودی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۲۹ نسخه.

فهرست‌های منتشر شده: مرحوم آقا مجتبی عراقی (ره) فهرستی از کتاب‌های خطی این کتابخانه را در (علمای گمنام) صفحات ۷۷ - ۱۸۶ درج نموده است.

اردبیل

۱-۱۲- کتابخانه محمدیه اردبیل:

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

کتاب‌شناس و میراث‌بان نستوه، جناب آقای دکتر محمود مرعشی که مشوق ما در به سامان رساندن این کار بوده‌اند، تشکر می‌کنیم.

به حق باید گفت: کتابخانه بزرگ آیت‌الله مرعشی از آن دست کتابخانه‌هایی است که با فیض روح‌القدس بنیان نهاده شد و بنیان‌گذارش آهنگ آن داشت که کتاب‌ها و نسخه‌های خطی از هم پراکنده و به فراسوی مرزها رفته راگرد آورد و آب رفته را به جوی برگرداند. آن مرجع فقید نقد عمر خویش را در فرهنگ گسترده و پاسداری از میراث اسلامی صرف کرد و به حق سزاوار لقب فرهنگبان بزرگ اسلام شد. یادش گرامی و روان پاکش شاد باد.

نویافته‌های

گنجینه‌های دست‌نویس اسلامی در ایران

آذر شهر

۱-۱- کتابخانه عمومی آذر شهر:

نشانی: بلوار شهداء

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۱ ش.

وضعیت: عمومی

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه.

آشتیان

۱-۲- مجموعه کتابخانه مسجد جامع آشتیان:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: در این مسجد چند قرآن خطی نگهداری می‌شود

که در بین آن‌ها نسخ مذهب و خوش خطی نیز به چشم می‌خورد.

۲-۳- مجموعه موزه آشتیان:

وضعیت عمومی / دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۰ نسخه.

توصیف مجموعه: این موزه هنوز به صورت رسمی افتتاح نشده است.

۳-۴- مجموعه مهدی سلیمانی آشتیانی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱ نسخه (کتاب دعا).

آمل

۱-۵- مجموعه میرزا ابوالحسن پیشنماز آملی:*

وضعیت: خصوصی / وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴۸ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
13-2- مدرسه ملا ابراهیم:

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

ارومیه

14-1- مدرسه علمیه امام خمینی (ره):

وضعیت: وقفی (۵).

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۵۰۰ نسخه.

نشانی: خیابان اقبال، مسجد جامع، حوزه علمیه امام خمینی.

تلفن: ۰۴۴۱)۲۲۲۸۳۱۶.

فهرست‌های منتشر نشده: از نسخه‌های این مجموعه فهرستی

تهیه شده که در کتابخانه نگهداری می‌شود.

اسدآباد

15-1- کتابخانه عمومی اسدآباد:

نشانی: خیابان امام.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۹ ش.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۶ نسخه.

اصفهان

16-1- مجموعه ابراهیم سپاهانی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳۰ نسخه.

توصیف مجموعه: این مجموعه دارای حدود ۳۰ نسخه نفیس از

جمله مجالس المؤمنین است.

17-2- کتابخانه عمومی ابن مسکویه:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۲۰۰ نسخه

توصیف مجموعه: این کتابخانه شامل کتابخانه شهرداری سابق

اصفهان و بخشی از کتابخانه مرحوم سید مصباح‌الدین مهدوی است.

18-3- مجموعه سید احمد تویسرکانی (حجة الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۴۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

19-4- کتابخانه عمومی امیر المؤمنین علیه السلام:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۵۰ نسخه.

20-5- مجموعه حامد ناجی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

توصیف مجموعه: ۴ دست‌نویس این مجموعه به شرح ذیل

می‌باشند: ۱- منهج الصادقین ۲- دیوان حافظ ۳- حاشیه شمسیه

میر سید شریف ۴- اصول مامقانی.

21-6- مجموعه حسین خادمی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۹۲ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: پسر مالک فهرستی برای

دست‌نویس‌های این مجموعه تهیه کرده است.

22-7- مجموعه حسین مظاهری (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳۰ نسخه.

توصیف مجموعه: بیش‌تر دست‌نویس‌های این مجموعه خصوصی،

تالیفات پدر مالک مجموعه «مرحوم مرتضی مظاهری» است.

23-8- مجموعه خاندان مدرس:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵۰ نسخه.

توصیف مجموعه: این خاندان از نوادگان میر سید حسن مدرس

بزرگ بوده‌اند که بیش‌تر نسخه‌هایشان، تالیفات افراد خود خاندان

و به خط مؤلفانشان است.

24-9- کتابخانه عمومی الزهراء (سلام‌الله علیها):

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

25-10- مجموعه مجد العلماء:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

26-11- مجموعه مجید هادی زاده:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

27-12- مجموعه محمد رضا زادهوش:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴۰ نسخه

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۱۳-28- مجموعه سید محمدعلی روضاتی (آیت الله):*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه در یکی از کتاب های خود به نام «زندگانی حضرت آیت الله چهار سوقی و رجال دیگر»، اصفهان، ۱۳۳۲ ش. ص ۵۲ تعداد نسخ خطی مجموعه خود را ۱۵۰۰ دست نویس ذکر کرده است. اما قطعاً پس از این تاریخ، ایشان نسخه های متعدد دیگری نیز تهیه کرده اند. این مجموعه دارای نفاست فوق العاده ای می باشد و از جمله نسخ نفیس آن، استبصار شیخ طوسی به تاریخ ۲۲ شوال ۵۹۶ ق است که مرحوم سید محمد موسوی صاحب مدارک الاحکام آن را تصحیح کرده است.

۱۴-29- کتابخانه مدرسه جده کوچک:

شماره کل دست نویس ها: ۵ نسخه.

توصیف مجموعه: دست نویس های این مجموعه مهم و نفیس است و شماری از آن ها دارای تملک علامه مجلسی و شیخ بهایی است.

۱۵-30- کتابخانه مدرسه خالصیه:

شماره کل دست نویس ها: ۲۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۱۶-31- کتابخانه مدرسه علمیه نوریه:

شماره کل دست نویس ها: ح ۱۰۰۰ نسخه:

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۱۷-32- کتابخانه مسجد آقا میرزا محمد هاشم چهار سوقی:

شماره کل دست نویس ها: ۷ (قرآن)

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۱۸-33- کتابخانه مقبره حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی:

شماره کل دست نویس ها: ۴ (قرآن).

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۱۹-34- کتابخانه مقبره علامه محمد باقر مجلسی:

شماره کل دست نویس ها: ۱۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۲۰-35- مجموعه میر محمد صادقی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۴۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۲۱-36- مجموعه مهدی نجفی مسجد شاهی (آیت الله):*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۷۱ نسخه.

فهرست منتشر شده: ۱۴۲۳ ق، فهرس مخطوطات مکتبه

آیت الله النجفی، سید احمد حسینی، در ضمن «قبیله عالمان دین»،

قم: انتشارات عسکریه.

اندیمشک

۱-37- کتابخانه عمومی اندیمشک:

نشانی: خیابان فرمانداری، پارک شهید سلیمان خاطر.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۵۰۰ نسخه.

اهواز

۱-38- کتابخانه دارالعلم آیت الله بهیانی:

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

ایلام

۱-39- کتابخانه عمومی ایلام (شماره ۱):

نشانی: ایلام، خیابان پاسداران.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۸ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۳۰ نسخه.

بابل

۱-40- مجموعه مسجد و مقبره ابو فاضلی (حجة الاسلام):

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۲۵ نسخه.

توصیف مجموعه: در این مجموعه نسخه ای است شامل برخی از

نکاح نامه ها و وقف نامه ها و ثبت معاملات که از جهت تاریخ شهر

بابل حائز اهمیت است.

فهرست های منتشر نشده: ابوالفضل حافظیان بابلی

دست نویس های این مجموعه را فهرست نموده است.

۲-41- مجموعه احمد فردوس مکان (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی / وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۴۰ نسخه.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه، دست نویس های خود را به

مدرسه صدر بابل اهدا کرده است. ابوالفضل حافظیان نسخه های این

مجموعه را فهرست کرده است.

42-3- مجموعه سید اسماعیل حائری بارفروش (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴ نسخه.

توصیف مجموعه: این دست‌نویس‌ها هم‌اکنون پس از فوت مالک اصلی، نزد نوادگان وی نگهداری می‌شود. این مجموعه به دست ابوالفضل حافظیان فهرست شده ولی تا کنون منتشر نشده است.

43-4- مجموعه سید حسن بهشتی (حجة الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

44-5- مجموعه حسین شریف نژاد (حجة الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱ نسخه.

توصیف مجموعه: تنها دست‌نویس این مجموعه «جواهر الکلام» نجفی می‌باشد.

45-6- کتابخانه عمومی بابل:

نشانی: خیابان فلسطین، داخل پارک شهر، کوچه شهید شکری.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

46-7- مدرسه صدر بابل*:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح (۴۳۰) نسخه.

توصیف مجموعه: در فهرست نسخه‌های خطی مدرسه صدر،

۳۲۹ دست‌نویس به تفصیل معرفی شده است. ولی اخیراً صد نسخه به

این مجموعه افزوده شده که نسخ مذکور به کوشش ابوالفضل حافظیان

فهرست شده است. این فهرست تا کنون به چاپ نرسیده است.

47-8- مدرسه فیضیه مازندران:

وضعیت: وقفی (۵).

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

بروجرد

48-1- کتابخانه عمومی بروجرد:

نشانی: خیابان سعدی، پارک کودک.

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۸ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

49-2- مجموعه مرتضی دانش پژوه:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

بم

50-1- کتابخانه عمومی بم:

نشانی: خیابان شهید بهشتی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۷ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶ نسخه.

بناب

51-1- کتابخانه عمومی بناب:

نشانی: خیابان خدیور، بلوار مدرس.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۶ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه.

بندر خمیر

52-1- کتابخانه عمومی بندر خمیر:

نشانی: بندر عباس، بخش خمیر، خیابان امام خمینی، کوچه شهرداری.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۳ نسخه.

بندر ریگ

53-1- کتابخانه عمومی بندر ریگ:

نشانی: استان بوشهر، شهرستان گناوه، بخش بندر ریگ.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۴ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۷ نسخه.

بندر عباس

54-1- کتابخانه مرکزی بندر عباس.

نشانی: خیابان بلوار طالقانی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۵ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

بیرجند

55-1- کتابخانه عمومی بیرجند:

نشانی: خیابان شهداء، کوچه شهداء-۲، پلاک ۸

- تاریخ تأسیس: ۱۳۳۹ ش. وضعیت: عمومی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه. ۲-56- مجموعه مرکز اسناد میراث فرهنگی بیرجند: وضعیت: دولتی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه. توصیف مجموعه: چندی پیش دو نسخه خطی از طرف آقایان جمال رضایی و محمد رضا رخشانی به این مرکز اهدا شد که یکی از آن‌ها «نصاب صبحی» اثر ملا علی اشرف متخلص به صبحی است. ر.ک: مجله آینه میراث، ش ۱۲ ص ۱۴۲-۱۴۳. ۳-57- مجموعه دیانی (حجت الاسلام): وضعیت: خصوصی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه. این مجموعه هنوز فهرست نشده است. تبریز ۱-58- کتابخانه اداره اوقاف تبریز: وضعیت: وقفی. شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص. این مجموعه هنوز فهرست نشده است. ۲-59- مجموعه توسلی تبریزی (حجت الاسلام): وضعیت: خصوصی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه. این مجموعه هنوز فهرست نشده است. ۳-60- مجموعه خادم حسینی: وضعیت: خصوصی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۹۰ نسخه. فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش علی صدرائی خوئی فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است. ۴-61- کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی تبریز: وضعیت: دولتی / دانشگاهی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه. این مجموعه هنوز فهرست نشده است. ۵-62- کتابخانه مرکزی دانشگاه تبریز: وضعیت: دانشگاهی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳۳ نسخه. فهرست منتشر شده: فهرستی مختصر از عناوین این کتب فراهم گردیده و در مآخذ ذیل به چاپ رسیده است: ۱۳۶۶ ش، «فهرست موجودی کتب غیر امانتی و کمیاب و عناوین نسخ خطی کتابخانه دانشگاه تبریز»، تنظیم از شفیقه ضرابیان، زیر نظر غلامحسین تسبیحی، انتشارات کتابخانه دانشگاه تبریز. ۶-63- کتابخانه عمومی اسکو: نشانی: تبریز بخش اسکو، خیابان امام خمینی. تاریخ تأسیس: ۱۳۳۷ ش وضعیت: عمومی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۲ نسخه. ۷-64- کتابخانه عمومی خسرو شهر: نشانی: تبریز، بخش خسرو شهر، خیابان امام خمینی. تاریخ تأسیس: ۱۳۵۲ ش. وضعیت: عمومی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه ۸-65- مجموعه خاندان آیت‌الله سید محمد علی طباطبائی قاضی تبریزی*: وضعیت: خصوصی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ح (۱۰۰۰) نسخه. ر.ک: الذریعه، ج ۸، ص ۲۹۹. فهرست‌های منتشر نشده: سیاهه‌ای از دست‌نویس‌های موجود در این کتابخانه به دست پسر مالک تهیه شده است. ۹-66- کتابخانه مدرسه طالبیه: وضعیت: وقفی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۸۰ نسخه. این مجموعه هنوز فهرست نشده است. ۱۰-67- کتابخانه مدرسه ولیعصر (ع): وضعیت: وقفی. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۸ نسخه. فهرست منتشر نشده: این مجموعه به کوشش علی صدرایی خوبی فهرست شده، ولی هنوز منتشر نگردیده است. ۱۱-68- موزه خلیفه‌گری کل ارامنه آذربایجان در کلیسای مریم مقدس*: نشانی: تقاطع خیابان‌های شریعتی شمالی و جمهوری اسلامی، کلیسای مریم مقدس. تاریخ تأسیس: ۱۳۴۵ ش. شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۱۷ نسخه (عربی و فارسی)

توصیف مجموعه: در این مجموعه علاوه بر ۱۱۷ دست نویس اسلامی - که یک نسخه خمسه نظامی مذهب و مرصع به تاریخ ۱۰۵۲ ق در بین آنها به چشم می‌خورد - ۳۵ دست نویس ارمنی و یک طومار بر روی پوست آهو به زبان عبری نیز نگهداری می‌شود.

تربت جام

۱-69- کتابخانه عمومی صالح آباد:

نشانی: تربت جام، بخش جنت آباد، خیابان امام خمینی (ره).

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۷ ش.

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست نویس‌ها: ۵ نسخه.

تفرش

۱-70- کتابخانه عمومی تفرش:

نشانی: خیابان آیت‌الله سعیدی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۷ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: ۲۵ نسخه.

توسیرکان

۱-71- کتابخانه عمومی توسیرکان:

نشانی: بلوار معلم.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۳ ش.

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست نویس‌ها: ۱ نسخه.

تهران

۱-72- مجموعه سید احمد روضاتی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۷۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه از نوادگان مرحوم سید محمد باقر خوانساری، صاحب روضات الجنات است و اکثر دست نویس‌های ایشان متعلق به پدران ایشان می‌باشد که از طریق ارث به ایشان رسیده است.

۲-73- مجموعه اسدالله ربانی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳-74- مجموعه اصغر مهدوی:*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۹۷۰.

فهرست‌های منتشر شده: ۱۳۸۰ ش «مجموعه شخصی دکتر اصغر مهدوی، نسخه‌های خطی فهرست نشده» سید ابراهیم اشک شیرین، نامه بهارستان، ش ۳، تابستان و بهار ۱۳۸۰ ش، ص ۱۵۵-۱۶۸.

۴-75- کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی:*

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: (۱۹۲) نسخه (۱۴۱ فارسی، ۵۱ عربی) فهرست‌های منتشر شده: ۱۳۸۰ ش، «فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی»، سید عبدالله انوار، تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۲۸۲ ص.

۵-76- کتابخانه بنیاد نهج البلاغه:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست نویس‌ها: ۱۰ نسخه.

توصیف مجموعه: اکثر دست نویس‌های این مجموعه نهج البلاغه، صحیفه سجادیه و کتب مذهبی است.

۶-77- مجموعه سید جلال‌الدین محدث ارموی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۳۵۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: این مجموعه دارای دست نویس‌های بسیار نفیس و مهمی در ابواب مختلف علوم اسلامی است از جمله: وسائل الشیعه به خط شیخ حر عاملی، صحیفه سجادیه به روایت فضل‌الله راوندی و شرح غررالحکم به خط شارح آقا جمال خوانساری. تمامی این مجموعه به مرکز احیاء میراث اسلامی قم منتقل شده است.

فهرست‌های منتشر نشده: فهرستی از دست‌نویس‌های این

مجموعه به دست سید جعفر حسینی اشکوری تنظیم شده است.

۷-78- کتابخانه خانقاه محبوبعلی شاه مراغه‌ای:

نشانی: شهر ری، سه راه ورامین.

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۸-79- مجموعه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران:*

وضعیت: کتابخانه دانشگاه.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۱۵۰۰۰ نسخه.

توصیف این مجموعه: این مجموعه علاوه بر دست نویس‌های متعددش، دارای حدود ۷۰۰۰ میکروفیلم است که فهرست‌های منتشر شده آن در ذیل معرفی می‌شود.

فهرست‌های منتشر شده:

۱۳۴۸ ش. «فهرست میکرو فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه

شیخ آقابزرگ تهرانی کتاب شناس بزرگ و صاحب کتاب گران سنگ الذریعة الی تصانیف الشیعة (پدر مالک مجموعه) و به خط خود او می باشد. نسخه های یاد شده. اخیراً به کتابخانه مجلس منتقل شده است.

۱۵۰۸۶- مجموعه علیاری غروی (آیت الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۱۶۰۸۷- کتابخانه عمومی شهید باهنر:

نشانی: تجریش، خیابان ولی عصر، کوچه باغ فردوس، شماره ۱۳.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۱ نسخه.

۱۷۰۸۸- کتابخانه عمومی محقق حلی:

نشانی: خیابان ری، بعد از پارک کوثر، کوچه نبش خیابان یزدی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۱ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۱ نسخه.

۱۸۰۸۹- کتابخانه مجلس شورای اسلامی (شماره یک):*

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۲۲۰۰۰ نسخه.

فهرست های منتشر شده: لیستی از نسخه های خطی تازه رسیده به

این کتابخانه در فهرست ذیل به چاپ رسیده است.

۱۳۸۰ ش. «فهرست نسخه های خطی تازه رسیده به کتابخانه

مجلس شورای اسلامی»، مجله پیام بهارستان، س ۱، ۷، آبان ۱۳۸۰

ش، ص ۱۲۲-۱۲۹.

۱۹۰۹۰- مجموعه محمد آخوندی (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۴۷۱ نسخه.

توصیف مجموعه: این مجموعه شخصی مهم دارای دست

نویس های نفیس و ارزشمندی هم چون دو جلد مرآة العقول به خط

علامه مجلسی و مجموعه ای از رسائل ریاضی غیاث الدین جمشید

کاشانی به خط خود اوست. در مجموع ۵۰ دست نویس از آن ها به

خط مؤلفان شان می باشد.

فهرست منتشر نشده: سیاهه ای از این دست نویس ها به کوشش

مجتبی قوچانی تهیه شده است.

تهران»، محمد تقی دانش پژوه، تهران، دانشگاه تهران، ج ۱، ۸۲۰+ ۲۳۳ ص: ج ۲، ۳۴۸+ ۵ ص.

۱۳۶۳ ش. «فهرست میکرو فیلم های کتابخانه مرکزی و مرکز

اسناد دانشگاه تهران»، محمد تقی دانش پژوه، تهران، دانشگاه تهران،

ج ۳، ۳۷۱ ص.

۱۳۶۴ ش. «فهرست میکرو فیلم ها: شماره ۶۲۲۶ تا ۶۳۳۰»،

رمضان رفیع پور، مجله کتابداری، دفتر دهم، ص ۱۱۹-۱۲۶.

۱۳۶۶ ش. «فهرست میکرو فیلم ها: شماره ۶۳۳۱ تا ۶۴۲۱»،

رمضان رفیع پور، مجله کتابداری، مجله یازدهم، ص ۲۰۱-۲۱۵.

۹۰۸۰- مجموعه رضا صحت:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۳۱۲ نسخه.

توصیف مجموعه: کتابخانه آستان قدس رضوی تمامی

دست نویس های این مجموعه را در مرداد ۱۳۴۹ ش خریداری و به

مشهد منتقل کرد.

۸۱-۱۰- مجموعه شبستری:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۸۲-۱۱- مجموعه علی شمس:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۸۳-۱۲- مجموعه سید شمس الدین قریشی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۸۴-۱۳- مجموعه علی محب الاسلام (حجت الاسلام).

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۳۰۰ نسخه.

فهرست منتشر نشده: علی رضا هزار از حدود ۱۹۰ دست نویس

این مجموعه سیاهه ای تهیه کرده است.

۸۵-۱۴- مجموعه علی نقی منزوی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: تمامی دست نویس های این مجموعه تألیفات

91-۲۰- مجموعه سید محمد باقر حجتی (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۰۰ نسخه.

فهرست منتشر شده:

تنها ۱ دست‌نویس این مجموعه به تفصیل معرفی شده است:

۱۳۷۵ ش. «نسخه‌ای نفیس در شرح دعای عرفه»، سید محمد باقر

حجتی، مجله علوم حدیث، ش ۱، ص ۱۲۷-۱۵۲.

92-۲۱- مجموعه محمد حسن فاضلی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

93-۲۲- کتابخانه مدرسه معمار باشی:

وضعیت: وقفی: (۹).

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

94-۲۳- کتابخانه مسجد امام خمینی (سلطانی سابق):

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

95-۲۴- کتابخانه مسجد حاج ملا محمد جعفر:

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

96-۲۵- کتابخانه مسجد ولی عصر (ع):

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

97-۲۶- وزارت آموزش و پرورش:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

98-۲۷- گنجینه هنرهای کتابتی، پژوهشی و فرهنگی:

نشانی: سعادت آباد، میدان کاج، به سمت شهرک غرب، نبش

خیابان سیزدهم، شماره ۲.

تلفن: ۰۲۱) ۲۳۶۳۰۱۲.

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۰ ش.

وضعیت: عمومی / دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۰/۰۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

حاجی آباد

99-۱- کتابخانه عمومی حاجی آباد:

نشانی: خیابان بلوار شهید بهشتی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵۰ نسخه.

خرم آباد

100-۱- کتابخانه عمومی خرم آباد (هفده شهریور):

نشانی: خیابان حافظ.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۱ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

خلخال

101-۱- کتابخانه عمومی خلخال:

نشانی: خلخال، خیابان امام خمینی، شماره ۳۷.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۴ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۱ نسخه.

102-۲- کتابخانه عمومی گیوی:

نشانی: خلخال، بخش گیوی، خیابان شهید باهنر.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۵ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶ نسخه.

خوانسار

103-۱- مسجد جامع خوانسار:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: تعداد قابل توجهی قرآن خطی ۶۰ پاره در این مجموعه وجود دارد که سابقه برخی از آن‌ها به بیش از ۲۰۰ سال می‌رسد.

ر.ک: مجله مسجد، ش ۴۵، ص ۷۴-۸۱.

104-۲- کتابخانه مدرسه مهدیه:*

وضعیت: کتابخانه مدرسه دینی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: بیش از ۱۰۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

خور موج

105-۱- کتابخانه عمومی خور موج:

نشانی: استان بوشهر، خور موج، خیابان مطهری.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۱ نسخه.

خورویا بانک

۱-۱۰۶- کتابخانه عمومی خور و بیابانک:

نشانی: نائین، بخش خورویا بانک، میدان امام خمینی (ره)، داخل

مسجدالنبی (ص).

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۹ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۴ نسخه.

خوی

۱-۱۰۷- مجموعه حسن بصیری (حجت الاسلام):*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۴۷ نسخه.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه در سال ۱۳۷۷ دست

نویس های خود را وقف کتابخانه مدرسه نمازی خوی نموده

فهرست آن ها به چاپ رسیده است.

فهرست منتشر شده:

۱۳۷۷ ش. «فهرست نسخه های خطی تازه مدرسه نمازی خوی»،

علی صدراپی خویی، میراث اسلامی ایران، دفتر ۱۰، ص ۷۳-۱۰۶.

۲-۱۰۸- کتابخانه مدرسه نمازی خوی:*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: (۹۵۹) نسخه.

توصیف مجموعه: علاوه بر سه فهرستی که برای این کتابخانه

منتشر شده و به تفصیل در کتاب گنجینه های دست نویس های اسلامی

در ایران، ص ۷۸ معرفی شده است، در سال ۱۳۷۹ ش یکی از نوادگان

شیخ محمد حسن گیلانی مجموعه ای شامل ۳۳ دست نویس از آثار

کتابخانه وی را وقف این کتابخانه نمود.

فهرست منتشر شده: این مجموعه به تفصیل در فهرست ذیل

معرفی شده است: ۱۳۸۰ ش. «مجموعه وقفی شیخ محمد حسن

گیلانی بر مدرسه نمازی خوی»، علی صدراپی خویی، مجله نامه

بهارستان، ش ۳، بهار و تابستان ۱۳۸۰ ش، ص ۱۶۹-۱۷۶.

دامغان

۱-۱۰۹- کتابخانه تکیه حضرت ابوالفضل علیه السلام:*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۲۳۰ نسخه.

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به همت سید جعفر حسینی

اشکوری به تفصیل فهرست شده. ولی هنوز به مرحله انتشار نرسیده است.

۱-۱۱۰- کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه):*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۳۲۰ نسخه.

فهرست منتشر نشده: ۲۸۴ دست نویس از این مجموعه به کوشش

سید جعفر حسینی اشکوری فهرست شده، اما هنوز منتشر نگردیده است.

دره شهر

۱-۱۱۱- کتابخانه عمومی دره شهر:

نشانی: خیابان شهید بهشتی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۱ نسخه.

دزفول

۱-۱۱۲- مجموعه سید کمال دزفولی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

دلیجان

۱-۱۱۳- کتابخانه عمومی دلیجان:

نشانی: خیابان ارشاد.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۲ نسخه.

دهلران

۱-۱۱۴- کتابخانه عمومی دهلران:

نشانی: خیابان پارک شهر.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۹.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۶۳ نسخه.

رودسر

۱-۱۱۵- مجموعه ابراهیم محقق رودسری:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

زنجان

116-۱- کتابخانه مسجد چهل ستون:
وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

سبزوار

117-۱- کتابخانه مدرسه فخریه سبزوار:
وضعیت: وقفی (۵).

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

118-۲- کتابخانه عمومی دکتر شریعتی:
نشانی: اداره کل ارشاد اسلامی سبزوار.
وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۰۰ نسخه.

سرخس

119-۱- کتابخانه عمومی سرخس:
نشانی: خیابان چهل متری لقمان.
تاریخ تأسیس: ۱۳۴۷ ش.
وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه.

سردشت

120-۱- کتابخانه عمومی سردشت:
نشانی: سردشت، بخش مرکزی، خیابان امام خمینی (ره):
تاریخ تأسیس: ۱۳۴۲ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴۹ نسخه.

سمنان

121-۱- مجموعه سید رضا معروفی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

122-۲- مجموعه علی سقائیان (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

123-۳- کتابخانه عمومی سمنان:*

نشانی: خیابان سعدی، نرسیده به میدان امام، جنب تالار آفتاب.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۴ نسخه.

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به کوشش ابوالفضل حافظیان

فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

124-۴- کتابخانه مدرسه صادقیه:*

نشانی: میدان ابوذر، مدرسه علمیه صادقیه.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: (۶۷) نسخه.

فهرست‌های منتشر شده: ۱۳۷۷ ش. «فهرست نسخه‌های خطی

مدرسه صادقیه سمنان»، ابوالفضل حافظیان، آینه پژوهش، س ۹، ش ۵

(پیاپی ۵۳)، ص ۱۱۸-۱۲۵.

فهرست منتشر نشده: علاوه بر آن فهرست مختصری که در مجله

آینه پژوهش به چاپ رسیده، فهرست تفصیلی به کوشش ابوالفضل

حافظیان برای این مجموعه تهیه شده است.

125-۵- کتابخانه مسجد اعظم شهیرزاد:

نشانی: سمنان، شهیرزاد، جنب مسجد اعظم دروازه، کتابخانه

عمومی اسلامی شهیرزاد.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۸ نسخه.

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به کوشش ابوالفضل حافظیان

فهرست شده، اما هنوز منتشر نگردیده است.

126-۶- مجموعه معتمدی:*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۵ نسخه.

فهرست منتشر نشده: محمد وفادار مرادی این مجموعه را

فهرست نموده، ولی هنوز به چاپ نرسیده است.

127-۷- کتابخانه سازمان میراث فرهنگی:

وضعیت: دولتی.

نشانی: سمنان، جنب مسجد امام، سازمان میراث فرهنگی سمنان.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶۰ نسخه (۴۵ قرآن و بقیه کتب دیگر).

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به همت ابوالفضل حافظیان

فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

128-۸- کتابخانه عمومی محلات:

نشانی: شهرستان سمنان، خیابان حکیم الهی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۱ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶ نسخه.

سنندج

۱-129- کتابخانه عمومی سنندج (شماره ۱):

نشانی: خیابان فردوسی، جنب کوچه مخابرات.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴ نسخه.

شادگان

۱-130- کتابخانه عمومی شادگان:

نشانی: خیابان پانزده خرداد.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۹ نسخه.

شاهرود

۱-131- کتابخانه عمومی شاهرود (شماره ۱):

نشانی: خیابان ۲۲.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۶ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸ نسخه.

شبه‌ستر

۱-132- کتابخانه عمومی شبه‌ستر:

نشانی: خیابان دکتر بهشتی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۴ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳۰ نسخه.

شهرکرد

۱-133- کتابخانه عمومی شهرکرد (مولوی):

نشانی: خیابان مولوی، شماره ۲۱۷.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۱ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

شیراز

۱-134- کتابخانه آستانه حضرت احمد بن موسی (شاه چراغ):*

وضعیت: وقفی - عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰۰۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: جلد سوم فهرست نسخه‌های خطی این کتابخانه را، محمد برکت به نگارش در آورده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۱35-۲- مجموعه ابن یوسف حدائق شیرازی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۴۰ نسخه.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه از علمای بزرگ شیراز بوده و خود یکی از برجستگان فن نسخه‌شناسی محسوب می‌شده است. او دارای مجموعه نفیسی از نسخه‌های خطی بوده که پس از رحلتش به کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی منتقل شد.

۱36-۳- مجموعه سید بدرالدین دستغیب (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۲ نسخه.

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمد برکت فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۱37-۴- مجموعه خانقاه احمدیه:*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: (۶۰۰) نسخه.

فهرست منتشر نشده: علاوه بر فهرست مختصر محمد تقی دانش پژوه، این مجموعه به طور کامل به کوشش فهرست‌نگاران آستان قدس رضوی مفصلاً فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۱38-۵- کتابخانه علامه طباطبایی:*

وضعیت: دانشگاهی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح (۲۰۰۰) نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: محمد برکت این مجموعه را به طور کامل فهرست نویسی نموده، اما این فهرست هنوز به چاپ نرسیده است.

۱39-۶- مجموعه عبدالکریم انصاری (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به اختصار به کوشش محمد برکت فهرست شده است.

۱40-۷- کتابخانه عمومی شیراز (آرامگاه حافظ):

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۱ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸۱ نسخه.

141- کتابخانه عمومی شیراز (آرامگاه عبدالله حقیف):
تاریخ تأسیس: ۱۳۵۶ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۱۲ نسخه.

142- ۹- کتابخانه مدرسه حکیم.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

فهرست منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمد برکت
فهرست شده است.

143- ۱۰- کتابخانه مدرسه قوام:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: اکثر دست‌نویس‌های این مجموعه را شخصی
به نام محمد امامی تمامی (متوفی بعد از ۱۱۷۰ ق) وقف این مدرسه
نموده است.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه نیز به کوشش محمد
برکت فهرست شده، اما هنوز منتشر نگردیده است.

144- ۱۱- مدرسه منصوریه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

فهرست‌های منتشر نشده: محمد برکت این مجموعه را فهرست
نموده است.

طبرس

145- ۱- کتابخانه عمومی طبرس:

نشانی: خیابان امام خمینی، کوچه سفید.

تاریخ تأسیس: ۱۳۱۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۱ نسخه.

غرق آباد

146- ۱- کتابخانه عمومی غرق آباد:

نشانی: شهرستان ساوه، شهر غرق آباد، خیابان امام خمینی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۲ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

فردوس

147- ۱- مجموعه اداره اوقاف فردوس:

نشانی: خیابان خرم شهر، اداره اوقاف.
وضعیت: دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۲ (قرآن).

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمد ترابیان
فردوسی فهرست شده است، اما این فهرست هنوز به چاپ نرسیده
است.

148- ۲- کتابخانه دبیرستان شهید بهشتی:

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: محمد ترابیان فردوسی این مجموعه را
فهرست کرده است.

149- ۳- مجموعه شریعت داودی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: پس از فوت مالک مجموعه، دست‌نویس‌ها
هم اکنون نزد ورثه ایشان نگهداری می‌شوند. این مجموعه هنوز
فهرست نشده است.

150- ۴- مجموعه عالمی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

151- ۵- مجموعه علی اصغر واله:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: مالک در زمان حیات خود، اکثر دست
نویس‌های خود را به مدرسه حبیبیه فردوس اهدا نمود، و قسمت
اندکی از آن‌ها هم اکنون نزد وارث ایشان نگهداری می‌شود. این
مجموعه هنوز فهرست نشده است.

152- ۶- کتابخانه عمومی قائم:

نشانی: جنب اداره ارشاد.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۶ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمد ترابیان
فردوسی فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

نشانی: شهرستان فیروز آباد، بخش قیدوکارزین، خیابان بلوار،
مهمانسرای شهرداری، کوچه مخابرات.
تاریخ تأسیس: ۱۳۵۳ ش.
وضعیت: عمومی.
شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۰ نسخه.

قائن

۱-159- کتابخانه مدرسه جعفریه: *
نشانی: قائن، روستای زهان.
تاریخ تأسیس: ۱۳۷۸ ق.
وضعیت: وقفی.
شماره کل دست‌نویس‌ها: ح (۵۰۰) نسخه.
فهرست‌های منتشر نشده: ۱۴۱ نسخه از این مجموعه به دست
سید جعفر حسینی اشکوری فهرست شده است.

۲-160- کتابخانه عمومی قائن:

نشانی: خیابان شهید رجائی.
تاریخ تأسیس: ۱۳۴۶ ش.
وضعیت: عمومی.
شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۱ نسخه.

قزوین

۱-161- مجموعه کریم باریک بین:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۰ نسخه.
توصیف مجموعه: از جمله دست‌نویس‌های مهم این مجموعه
امالی شریف مرتضی دارای بلاغ ۴۸۴ ق می‌باشد. این مجموعه هنوز
فهرست نشده است.

۲-162- کتابخانه عمومی قزوین:

نشانی: خیابان هلال احمر.
تاریخ تأسیس: ۱۳۴۶ ش.
وضعیت: عمومی.
شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵۶ نسخه.

۳-163- مجموعه عبدالحسین شهیدی صالحی: *

وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست‌نویس‌ها: بین ۳۰۰۰ الی ۴۰۰۰.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۴-164- مجموعه محمود مهدوی قزوینی:

وضعیت: خصوصی.

۷-153- کتابخانه عمومی علامه مفید:

نشانی: فردوس، اسلامیه، خیابان انقلاب.
وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۱ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: محمد ترابیان فردوسی این مجموعه را
فهرست نموده است.

۸-154- مجموعه مهدی اسدی مقدم:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به تفصیل به کوشش
محمد ترابیان فردوسی فهرست شده است.

۹-155- کتابخانه مدرسه حبیبیه فردوس:

نشانی: خیابان فرهنگ.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۹۳ نسخه.

توصیف مجموعه: دست‌نویس‌های این مجموعه در وضعیت
مطلوبی نگهداری نمی‌شود. برخی از کتاب‌های خطی این مدرسه
وقف نامه‌هایی به تاریخ ۹۱۰ ق برای همان مدرسه را دارند. از جمله
مهم‌ترین و نفیس‌ترین نسخه‌های آن مجموعه ایست شامل خطبه
البيان و رساله‌های دیگر به تاریخ ۹۰۹ ق.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه را محمد ترابیان فردوسی
به تفصیل فهرست نموده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۱۰-156- کتابخانه مدرسه امیرالمؤمنین - علیه السلام - بشرویه:

نشانی: فردوس، بشرویه، مقابل مسجد میان ده.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۵۲ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: فهرست مفصلی برای این مجموعه به
همت محمد ترابیان فردوسی تهیه شده است.

فیروز آباد

۱-157- کتابخانه مسجد جامع فیروز آباد:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: در این مجموعه تعداد کثیری قرآن‌های خطی
و کتب تفسیر و دست‌نویس‌های دیگر وجود دارد که در انبار آن
نگهداری می‌شود. این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۲-158- کتابخانه عمومی قیدوکارزین:

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

165-۵. کتابخانه اداره میراث فرهنگی قزوین:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰۰.

توصیف مجموعه: استاد ابوالحسن محمص مستشاری در سال

۱۳۸۰ ش، ح ۳۰۰ مرقد نفیس خود را به این کتابخانه اهدا نمود. که در

میان آن‌ها مرقعات نفیسی از جمله دو قطعه خط متعلق به بایسنقر

میرزا وجود دارد.

ر. ک: روزنامه اطلاعات، ۱۳۸۰/۱۲/۱۴، ص ۸.

قم

166-۱. مجموعه ابوطالب سیدی قمی (حجت‌الاسلام):

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص

توصیف مجموعه: در میان دست‌نوشته‌های این مجموعه آثاری

از میرزای قمی (جد مؤلف) به خط خودش به چشم می‌خورد. این

مجموعه هنوز فهرست نشده است.

167-۲. مجموعه ابوالفضل اشجعی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۴۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

168-۳. مجموعه مرحوم ابوالقاسم دانش آشتیانی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه (عربی).

توصیف مجموعه: دست‌نویس‌های این مجموعه پس از فوت

مالک در سال ۱۳۸۰ ش، نزد ورثه وی نگهداری می‌شود.

169-۴. مجموعه احمد عربیان (حجت‌الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است. از جمله دست‌نویس‌های

این مجموعه ارشاد الاذهان و اقبال الاعمال را می‌توان نام برد.

170-۵. مجموعه احمد محمودی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

171-۶. مجموعه حسن مصطفوی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

172-۷. مجموعه سید حسین بروجردی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

فهرست‌های منتشر نشده: لیستی از نسخه‌های خطی این مجموعه

تهیه شده است.

173-۸. مجموعه سید جواد گلپایگانی (حجت‌الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

174-۹. مجموعه سید حسین حسینی بدلاء (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

175-۱۰. مجموعه حسین درایتی (حجت‌الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۵ نسخه.

توصیف مجموعه: مهم‌ترین دست‌نویس این مجموعه، عیون اخبار

الرضا (ع) از قرن نهم ق. است. این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

176-۱۱. مجموعه سید حسین سبحانی قمی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

177-۱۲. مجموعه خاندان متوسل آرانی.

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار

مراغی به تفصیل فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

178-۱۳. مجموعه دارالقرآن الکریم:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۴۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: تمامی ۴۰۰ دست‌نویس این مجموعه قرآن

می‌باشد که در بین آن‌ها نسخ نفیسی به چشم می‌خورد. این مجموعه

هنوز فهرست نشده است.

- 179-۱۴- کتابخانه دانشگاه مفید:
وضعیت: دانشگاهی.
شماره کل دست نویس ها: ۱۵ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 180-۱۵- مجموعه سعید صباحی:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ۲ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 181-۱۶- مجموعه صافی گلپایگانی (آیت الله):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 182-۱۷- مجموعه سید عباس حسینی کاشانی (آیت الله):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ح ۱۰۰ نسخه.
فهرست های منتشر شده: ۱۳۸۵ ق، «مخطوطات مکتبه العلامة
الحجة السيد عباس الحسيني الكاشاني في كربلا»، حمید مجید هدو.
ر. ک: فهرسة المخطوطات العربي، میری عبودی فتوحی، ص ۱۱۶.
- 183-۱۸- مجموعه عباس محفوظی (آیت الله):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 184-۱۹- مجموعه عبدالله اصفهانی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ۲۳ نسخه.
فهرست های منتشر نشده: سیاهه ای از کتب این مجموعه به
کوشش ابو الفضل حافظیان تهیه شده است.
- 185-۲۰- مجموعه عبداللطیف کوهکمری (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ح ۵۰ نسخه.
توصیف مجموعه: دست نویس های این مجموعه به مجموعه
اسماعیل هدایتی و سپس همراه این مجموعه، به کتابخانه آیت الله
گلپایگانی منتقل شده است و هم اکنون در آن جا نگهداری می شود.
- 186-۲۱- مجموعه سید عبدالله مفتی الشیعه اردبیلی:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ۲۵ نسخه.
- این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
187-۲۲- مجموعه علی اصغر فقیهی:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ۵ نسخه.
ر. ک: مجله نامه قم، ش ۱۳، ص ۳۹-۴۱.
- 188-۲۳- مجموعه علی حیدر مؤید (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ح ۱۵۰۰ نسخه.
فهرست های منتشر شده:
۱۴۲۰ ق: «فهرس مخطوطات مکتبه الخطیب شیخ علی حیدر
المؤید الخاصه»، محمد باقر انصاری، بیروت، مؤسسه الهادی للتحقیق
و النشر، ج ۱، ۴۶۴، ص: ج ۲، ۳۵۲، ص: ج ۳.
- 189-۲۴- مجموعه سید علی صدر حسینی صدر:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 190-۲۵- مجموعه علی صدراینی خویی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ۱۵ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 191-۲۶- مجموعه علی طهماسبی:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ح ۵۰ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 192-۲۷- مجموعه علی فاضلی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: ۵ نسخه.
توصیف مجموعه: این مجموعه شامل بیش از ۱۰۰ دست نویس مهم
بوده که مالک مجموعه فهرستی از آنها تهیه کرده بود، اما پس از چندی
همه دست نویس ها جز ۵ نسخه غیر مهم به کتابخانه ملی تهران منتقل شد.
- 193-۲۸- مجموعه علی مؤمن قمی:
وضعیت: خصوصی.
شماره کل دست نویس ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
- 194-۲۹- مجموعه علوی اردبیلی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

توضیح: نسخه‌های خطی از قرآن کریم - که در حدود ۴۰۰ نسخه بوده - به دارالقرآن الکریم منتقل شده است. در بین قرآن‌های خطی این مجموعه نسخه‌های بسیار نفیسی وجود دارد.

۳۸-203 - مجموعه سید محمد رضا طبسی حائری (آیت‌الله):*
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۹۰۰ نسخه.
فهرست‌های منتشر نشده: فهرستی تفصیلی به کوشش ابوالفضل حافظیان برای این مجموعه تهیه شد، اما هنوز منتشر نشده است.

۳۹-204 - مجموعه سید محمد علی حسینی زیارتی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
۴۰-205 - مجموعه محمد علی مراغی:
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۴۱-206 - مجموعه محمد غروی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
۴۲-207 - مجموعه محمد کاظم عارفی:
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۴۳-208 - مجموعه محمد مهدی شب زنده دار (آیت‌الله):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۴۴-209 - مجموعه محمود ارگانی (حجت الاسلام):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.
۴۵-210 - مجموعه محی‌الدین مامقانی (آیت‌الله):
وضعیت: خصوصی.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه در حدود ۵۰ دست‌نویس در تملک خود داشته و فهرستی از آن‌ها تهیه نموده بود، اما پس از فوت وی این مجموعه متفرق و در میان ورثه ایشان تقسیم شد.

۳۱-196 - مجموعه فاضل لنکرانی (آیت‌الله):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۵۰ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳۲-197 - کتابخانه تخصصی فقه و اصول:
وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳۳-198 - مجموعه مجتبی عراقی (آیت‌الله):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳۴-199 - مجموعه سید مجید شیخ الاسلامی جزائری:
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳۵-200 - مجموعه محمد باقر ملکی میانجی (آیت‌الله):
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۵۰ نسخه.
این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳۶-201 - مجموعه محمد حسین کلباسی (حجت الاسلام):*
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۵۰ نسخه.
فهرست‌های منتشر نشده: دست‌نویس‌های این مجموعه به

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

211-۴۶- کتابخانه مدرسه مؤمنیه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۱۹۰ نسخه.

توصیف مجموعه: تمامی دست نویس‌های این مجموعه برای جلوگیری از تلف شدن به کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی منتقل شده است. بعضی از این نسخه‌ها دارای تاریخ وقف ۱۱۱۷ ق برای مدرسه می‌باشند.

ر.ک: فهرست مرعشی، ج ۲۸، ص ۲۵۹.

212-۴۷- کتابخانه مرعشی نجفی (آیت‌الله):*

وضعیت: وقفی - عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح (۳۱/۰۰۰) نسخه.

فهرست‌های منتشر شده: فهرست‌های جدید منتشر شده این کتابخانه عبارت اند از: ۱۳۸۰ ش. «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)»، سید محمود مرعشی نجفی، با همکاری گروه فهرست نگاران کتابخانه، قم، کتابخانه مرعشی، ج ۲۹، ۷۸۴ ص؛ ج ۳۰، ۹۱۲ ص.

213-۴۸- مرکز احیاء میراث اسلامی:*

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح <۶۰۰۰> نسخه.

فهرست‌های منتشر شده: فهرست‌های جدید منتشر شده این مجموعه عبارت اند از:

۱۳۸۰ ش. «فهرست نسخه‌های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی»، تألیف سید احمد حسینی، قم: مرکز احیاء میراث اسلامی، ج ۲، ۴۶۷ ص؛ ج ۳، ۴۷۲ ص.

۱۳۸۰ ش. «فهرست نسخه‌های عکسی مرکز احیاء میراث اسلامی»، تألیف سید جعفر حسینی اشکوری و سید صادق حسینی اشکوری، زیر نظر سید احمد حسینی اشکوری، قم، مرکز احیاء میراث اسلامی، ج ۲، ۴۹۶ ص؛ ج ۳، ۵۰۴ ص.

214-۴۹- مرکز ترجمه قرآن مجید به زبان‌های خارجی:

نشانی: خیابان شهداء، کوچه شماره ۳۹، پلاک ۱۲.

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۱۰.

توصیف مجموعه: این مجموعه شامل چند نسخه خطی از قرآن کریم است.

215-۵۰- کتابخانه مسجد اعظم:*

وضعیت: وقفی / عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: ۴۱۷۴ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: محمود طیار مراغی و حسن حسن‌زاده مراغی دست‌نویس‌های این مجموعه را بار دیگر به صورت مفصل و مشروح فهرست نموده‌اند که هنوز به چاپ نرسیده است.

216-۵۱- مجموعه مسلم ملکوتی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۳۰۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

217-۵۲- کتابخانه مؤسسه احیاء طب طبیعی:

نشانی: خیابان ارم، کوچه شماره ۴، پلاک ۱۳۵.

تلفن: ۷۷۱۹۶۵۷ (۰۲۵۱).

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: ۲۰ نسخه.

توصیف مجموعه: موضوعات این دست‌نویس‌ها، طب می‌باشد. این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

218-۵۳- کتابخانه مؤسسه امام صادق علیه السلام:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

219-۵۴- کتابخانه مؤسسه امام مهدی عجل‌الله تعالی فرجه الشریف:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

220-۵۵- کتابخانه مؤسسه وحید بهبهانی:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

221-۵۶- مجموعه موسوی اردبیلی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: ح ۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

222-۵۷- مجموعه مهدی کفایی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: مالک مجموعه، سبط آخوند خراسانی است و بعضی از تألیفات وی را به خط خودش در تملک دارد.

۵۸-223. مجموعه هادی ربانی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۵۹-224. مجموعه هادی مقدس نجفی (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۶۰-225. مجموعه هدایتی (حاج اسماعیل):*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: تمامی دست‌نویس‌های این مجموعه به

کتابخانه آیت‌الله گلپایگانی قم منتقل شده است.

۶۱-226. مجموعه محمد حسن احمدی فقیه یزدی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۶۲-227. کتابخانه بنیاد معارف اسلامی:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۲۲.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۶۳-228. کتابخانه مدرسه منتظریه (حقانی):

نشانی: خیابان اراک، مقابل پل آهنچی، کوچه شهید قدوسی،

مدرسه منتظریه (حقانی).

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۷ ش.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۶۴-229. کتابخانه شهید محمد حسین شریعتی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶۳ نسخه.

فهرست‌های منتشر شده:

۱۳۷۹ ش. «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه شهید محمد

حسین شریعتی»، مهدی شریعتی، قم: مکتبه‌الشهد شریعتی، ۱۹۵ ص.

قمشه

۱-230. مجموعه صالح پور:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۲-231. مجموعه عباسعلی انصاری:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳-232. کتابخانه مدرسه اقدمیه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۴-233. کتابخانه مدرسه بقیة‌الله (عجل‌الله‌تعالی فرجه الشریف):

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

قوچان

۱-234. کتابخانه امامزاده سلطان ابراهیم شهرکهنه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۷۴ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به همت رمضانعلی

انتظاری شهرکهنه فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۲-235. کتابخانه مدرسه عوضیه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸۲ نسخه.

توصیف مجموعه: رمضانعلی انتظاری شهرکهنه این مجموعه را

فهرست کرده که هنوز به چاپ نرسیده است.

کاشان

۱-236. کتابخانه ابوالرضا راوندی:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۱ نسخه.

توصیف مجموعه: تمامی دست‌نویس‌های این مجموعه به اداره

کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان انتقال یافته است.

فهرست‌های منتشر شده: این مجموعه به تفصیل به کوشش

محمود طیار مراغی فهرست شده اما هنوز به چاپ نرسیده است.

237-۲- مجموعه افشین عاطفی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: محمود طیار مراغی این مجموعه نفیس را فهرست کرده است.

238-۳- کتابخانه امامزاده محمد هلال آران:*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۷۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه مجدداً و به تفصیل به همت محمود طیار مراغی فهرست شده اما هنوز به چاپ نرسیده است.

239-۴- مجموعه امینیان (مهندس):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۳۰ تا ۴۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

240-۵- کتابخانه امیر کبیر:*

وضعیت: دولتی - عمومی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۴ ش.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۴۴ نسخه.

توصیف مجموعه: تمامی دست‌نویس‌های این مجموعه به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان منتقل شده است. فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار مراغی فهرست شده، ولی هنوز به چاپ نرسیده است.

241-۶- کتابخانه حسن عاطفی:*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: <۲۴۵> نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه مجدداً به کوشش محمود طیار مراغی فهرست شده است.

242-۷- مجموعه خاندان شریف کاشانی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۷۰ نسخه.

توصیف مجموعه: اکثر دست‌نویس‌های این مجموعه، تألیفات میرزا حبیب‌الله بن علی مدد شریف کاشانی (۱۳۴۰ ق) به خط خود وی می‌باشد که هم اکنون نزد نوادگان وی نگهداری می‌شود.

243-۸- مجموعه غلام رضا آرانی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

244-۹- کتابخانه مدرسه امیرالمؤمنین علیه السلام آران:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار مراغی فهرست شده، اما هنوز منتشر نگردیده است.

245-۱۰- کتابخانه مدرسه مصطفویه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

246-۱۱- کتابخانه مسجد جعفری:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار مراغی فهرست شده است.

247-۱۲- مجموعه مصطفی فیضی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

248-۱۳- موزه فین کاشان:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

249-۱۴- مجموعه میثم نمکی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۸ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار مراغی فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

کاشمر

250-۱- مجموعه سید حسین موسوی (حجت الاسلام):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۰۰ نسخه.

فهرست منتشر نشده: لیستی از ۶۰ نسخه خطی این مجموعه به دست ابوالفضل حافظیان تنظیم شده است.

کرج

۱-251- مجموعه حسن محدث زاده:
وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵۰ نسخه.

توصیف مجموعه: مالک این مجموعه، فرزند مرحوم حاج شیخ عباس قمی صاحب مفاتیح الجنان است و برخی از تألیفات محدث قمی به خط وی در این مجموعه به چشم می‌خورد.

کرمان

۱-252- مدرسه ابراهیمیه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: بیش‌تر آثار این مجموعه تألیفات علمای شیخیه است.

کرمانشاه

۱-253- مجموعه خاندان میدی:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۲۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش سید احمد حسینی فهرست شده است.

۲-254- مجموعه عبدالجلیل جلیلی:*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۵۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه، اکثر دست‌نویس‌های این مجموعه خصوصی از خاندان علمی ایشان، که در کرمانشاه مشهور هستند، برای مالک مجموعه به ارث رسیده است.

فهرست‌های منتشر شده:

۳۳ دست‌نویس در این فهرست توصیف شده است.

۱۴۲۲ ق، «مخطوطات مکتبه العلامة الجلیلی»، تألیف سید

احمد حسینی، تراثنا، س ۱۷، ش ۱ (پیاپی ۶۵)، ص ۱۶۱-۱۷۳

۳-255- کتابخانه عمومی کرمانشاه:

نشانی: میدان شهید گمنام.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۶ نسخه.

توصیف مجموعه: نام قدیم این مجموعه «کتابخانه عمومی

باختران» بوده است.

۴-256- کتابخانه مدرسه آیت‌الله بروجردی:*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۴۳ نسخه.

فهرست‌های منتشر شده:

۱۳۸۰ ش. «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه آیت‌الله

بروجردی»، سید احمد حسینی اشکوری، قم، ۱۳۹ ص (سلسله معرفی میراث مخطوط ۲).

کومله

۱-257- کتابخانه عمومی کومله:

نشانی: شهرستان، بخش کومله، بلوار امام خمینی، شماره ۴۳۷.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۷ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳ نسخه

کوهپایه

۱-258- کتابخانه عمومی کوهپایه:

نشانی: بخش کوهپایه، خیابان امام خمینی (ره).

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۸ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳۴ نسخه.

کیاسر

۱-259- کتابخانه حسینییه ارا.

نشانی: ارا (از توابع کیاسر ساری).

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۵۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

گچساران

۱-260- کتابخانه عمومی گچساران:

نشانی: خیابان مدرس غربی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۱ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵۱ نسخه.

گرگان

۱-261- کتابخانه عمومی گرگان (شماره ۱):

نشانی: خیابان پاسداران، پارک شهر.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۶ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۱۷ نسخه.

۲-262- کتابخانه شهرداری گرگان:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۲۱ نسخه.

توصیف مجموعه: این مجموعه به وسیله مرحوم مسیح ذبیحی در

۱۳۴۵ ش به کتابخانه دانشگاه تهران منتقل شد.

ر. ک: فهرست دانشگاه تهران: ج ۱۶، ص ۹.

گرمسار

۱-263- کتابخانه عمومی گرمسار:

نشانی: خیابان شهید رجائی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۲ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

گناباد

۱-267- کتابخانه عمومی بجنستان:

نشانی: شهرستان گناباد، بخش بجنستان، خیابان شهید مطهری.

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۷ نسخه.

گنبد

۱-268- کتابخانه عمومی خان به‌بین:

نشانی: گنبد، بخش رامیان، خیابان امام خمینی (ره)

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۳ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲ نسخه.

لاریجان

۱-269- کتابخانه آستانه درویش تاج‌الدین حسن ولی:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

لاهیجان

۱-270- کتابخانه بقعه چهار پادشاه لاهیجان:

وضعیت: ؟

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱ نسخه.

توصیف مجموعه: در ایوان شمالی این بنا، یک قرآن با ترجمه‌ای

نسبتاً کهن موجود است.

ر. ک: از آستارا تا آستارا آباد، ج ۲، ص ۱۱۲-۱۱۳.

۲-271- مجموعه دستخط امیرالمؤمنین علیه‌السلام:

وضعیت: ؟

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱ نسخه.

توصیف مجموعه: قرآنی منسوب به امیرالمؤمنین علیه‌السلام

در این بنا نگهداری می‌شود و به همین دلیل آن را به این نام

خوانده‌اند.

ر. ک: از آستارا تا آستارا آباد، ج ۲، ص ۱۹۴.

۳-272- کتابخانه عمومی لاهیجان:

نشانی: خیابان کاشف شهری، بعد از بازار شهری شماره ۱.

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۶ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۶۳ نسخه.

گلپایگان

۱-264- کتابخانه مرحوم امام جمعه گلپایگان:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: بیش از ۱۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: این مجموعه نفیس، هم اکنون نزد نوادگان

صاحب اصلی مجموعه نگهداری می‌شود.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش علی‌اکبر

زمانی نژاد فهرست شده اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۲-265- کتابخانه زین‌العابدین گلپایگانی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: مالک نخستین این مجموعه، زین‌العابدین

گلپایگانی (۱۲۸۹ ق) از شاگردان برجسته صاحب جواهر و شیخ

محمدتقی اصفهانی بوده است که هم اکنون دست‌نویس‌های او نزد

نوادگانش نگهداری می‌شود.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه را علی‌اکبر زمانی نژاد به

تفصیل فهرست نموده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۳-266- کتابخانه مسجد جامع:*

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۴۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش علی‌اکبر

زمانی نژاد فهرست شده است.

لنده

۱-273- کتابخانه عمومی لنده:

نشانی: شهرستان کهکیلویه، بخش لنده، خیابان اصلی لنده.
تاریخ تأسیس: ۱۳۶۲ ش.
وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۵۰ نسخه.

لنگرود

۱-274- کتابخانه عمومی لنگرود:

نشانی: خیابان شریعتی.
تاریخ تأسیس: ۱۳۴۸ ش.
وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۵ نسخه.

مراغه

۱-275- مجموعه حسین هبة‌اللهی (آیت‌الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۵ نسخه.

توصیف مجموعه: این نسخه‌ها پس از فوت مالک هم اکنون نزد
پسرش نگهداری می‌شود.

۲-276- مجموعه خاندان شیخ الاسلام:

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح ۱۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۳-277- کتابخانه عمومی مراغه:*

نشانی: خیابان معلم شمالی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۴ ش.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۹۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر شده:

۱۳۷۹ ش «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی مراغه».

محمود طیار مراغی، قم، انتشارات آل علی (ع)، ۳۱۲ ص.

۴-278- کتابخانه مسجد جامع مراغه:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار

مراغی فهرست شده، اما هنوز به چاپ نرسیده است.

۵-279- کتابخانه مسجد شیخ بابا:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۰ نسخه.

فهرست‌های منتشر نشده: این مجموعه به کوشش محمود طیار

مراغی فهرست شده است.

۶-280- مجموعه موزه مراغه:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: نامشخص.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

ملکان

۱-281- کتابخانه عمومی ملکان:

نشانی: شهرستان مراغه، بخش ملکان، خیابان امام خمینی (ره).

تاریخ تأسیس: ۱۳۵۰ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱ نسخه.

مشهد

۱-282- کتابخانه آستان قدس رضوی:*

وضعیت: وقفی - عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ح (۳۸۵۰۰) نسخه (شامل ۲۷۰۷۳

کتاب خطی، ح ۳۰۰۰ قرآن خطی کامل، ح ۸۰۰۰ جزوه قرآن خطی

و ۴۰۰ دست‌نویس)

فهرست‌های منتشر شده:

جلد پنجم این فهرست با تحقیق و بازنگری تجدید چاپ شده است:

۱۳۷۹ ش. «فهرست کتب خطی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

آستان قدس رضوی»، مهدی ولایی، تحقیق و بازنگری محمد رضا

رضاپور، مشهد، آستان قدس رضوی، ج ۵، چاپ دوم، ۸۶۴ ص.

هم چنین مجلدات ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ از فهرست‌های کتابخانه به

چاپ رسیده است.

۲-283- کتابخانه حسینیه عسکرین علیهما السلام:

وضعیت:؟

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۳۰۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: حجت الاسلام علوی گنابادی بنیان‌گذار این

حسینیه‌اند. این مجموعه فعلاً بدون استفاده مانده است.

۳-284- کتابخانه حسینیه آیت‌الله طبری حائری:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۱۵ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

۴-285- کتابخانه علی شریعتی:*

نشانی: خیابان امام خمینی.

تاریخ تأسیس: ۱۳۰۳ ش.

وضعیت: دولتی - عمومی.

شماره کل دست‌نویس‌ها: ۲۰۰ نسخه (۱۲۰ عربی و بقیه فارسی).

286-۵. کتابخانه مدرسه نواب:*

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۱ ش.

وضعیت: وقفی - عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۶۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: بخشی از دست نویس های این مدرسه که در ابتدا حدود ۹۰۰ نسخه بوده در سال ۱۳۶۳ ش به کتابخانه آستان قدس رضوی منتقل گردید.

287-۶. مجموعه موزه آرامگاه فردوسی:

وضعیت: دولتی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۶ نسخه.

توصیف مجموعه: این مجموعه شامل ۶ شاهنامه خطی است.

288-۷. مجموعه سید جعفر سیدان (آیت الله):

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۷۰ نسخه.

فهرست های منتشر نشده: این مجموعه به دست استاد سید احمد حسینی فهرست شده است.

ملایر

289-۱. کتابخانه عمومی ملایر:

نشانی: خیابان شهداء.

تاریخ تأسیس: ۱۳۴۷ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۴ نسخه.

کندلوس

290-۱. موزه و فرهنگ سرای کندلوس:

وضعیت: عمومی - دولتی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: روستای کندلوس که سابقاً آن را میخسار می گفتند، در منطقه کجور مازندران قرار دارد. این فرهنگ سرا بر فراز تپه ای مشرف بر این روستا ساخته شده است و دارای تعدادی نسخ خطی و اشیای تاریخی و هنری دیگری هم چون سفالینه، سکه، اسناد تاریخی و آثار مربوط به مردم شناسی است.

نجف آباد

291-۱. کتابخانه مدرسه جامعه الامام المنتظر:

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۳۰۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

ندوشن

292-۱. مجموعه مقبره شیخ زین العابدین علی خاموش:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۱ نسخه (قرآن)

توصیف مجموعه: شیخ زین العابدین علی خاموش از عرفا و صوفیه بوده که از زمان شهادتش تا کنون، مزارش زیارتگاه و محل نذورات مردم بوده است. این مقبره دارای قرآن خطی نفیسی به خط نسخ از سده هفتم هجری می باشد.

نور

293-۱. کتابخانه مدرسه شهید شیخ فضل الله نوری:

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: ۸۰ نسخه.

این مجموعه هنوز فهرست نشده است.

ر. ک: بازخوانی تاریخی مازندران، اسدالله عمادی، ص ۹۴.

نیشابور

294-۱. کتابخانه دکتر شریعتی:

نشانی: خیابان شهید جعفری.

تاریخ تأسیس: ۱۳۳۸ ش.

وضعیت: عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ۱۴۹ نسخه.

یزد

295-۱. کتابخانه سریزدی:*

وضعیت: وقفی - عمومی.

شماره کل دست نویس ها: ح ۳۰۰۰ نسخه.

توصیف مجموعه: دست نویس های این کتابخانه، از سال ۱۳۶۲ ش به ساختمان جدید آن منتقل شده اند.

296-۲. مجموعه شرف الدین علی یزدی:*

وضعیت: خصوصی.

شماره کل دست نویس ها: ۶ نسخه.

توصیف مجموعه: همگی دست نویس های این مجموعه به موزه قصر آینه یزد منتقل شده اند.

297-۳. موزه قصر آینه یزد:

نشانی: خیابان کاشانی یزدی، مقابل پارک هفت تیر.

تاریخ تأسیس: ۱۳۶۰ ش.

وضعیت: وقفی.

شماره کل دست نویس ها: نامشخص.

توصیف مجموعه: در این موزه آثار وقفی مرحوم سید حسین حیدری (کلکسیونر یزدی) به نمایش گذاشته شده است. این گنجینه علاوه بر تعدادی کتاب و مجموعه خطی، دارای وسایلی متعلق به هزاره دوم قبل از میلاد و مسکوکات و تمبرهای نایابی نیز می باشد.

